

Parcs Naturals de la Comunitat Valenciana

Nº 07. JULIOL - SETEMBRE 2019

parc natural
del montgó

Montgó

INFO trimestral del Parc Natural del Montgó

01

COL.LABORACIÓ

- LA VIDA AL LITORAL
ROCÓS DEL CAP DE SANT
ANTONI. Per Raquel López
Martínez.

06

GESTIÓ - CONSERVACIÓ

- REGULACIÓ I INFOR-
MACIÓ A VISITANTS DE LA
COVA TALLADA. Estiu 2019

10

EDUCACIÓ AMBIENTAL

- CAMPANYES D'ESTIU.
- ACTIVITATS AMB CENTRES
EDUCATIUS

11

MANTENIMENT I CONSERVACIÓ

Resum dels treballs de l'Equip
de manteniment del Parc
Natural.

LA VIDA EN EL LITORAL ROCÓS DEL CAP DE SANT ANTONI

Comencem una sèrie d'articles dedicats al medi marí que s'aniran publicant en els pròxims butlletins. La seua autora és Raquel López Martínez, graduada en Ciències del Mar per la Universitat d'Alacant. En esta primera entrega, vos presentem els curiosos organismes que viuen en el litoral rocós del Cap de Sant Antoni. Les condicions ambientals del medi marí: lluminositat, temperatura i hidrodinamisme, presenten majors variacions en sentit vertical. Això fa que la distribució dels seus habitants s'estructure en nivells més o menys horitzontals, el que es coneix com zonació vertical. A continuació descrivim les diferents zones o pisos que apareixen segons el gradient de profunditat, de més someres a més profundes, i als seus habitants més habituals.

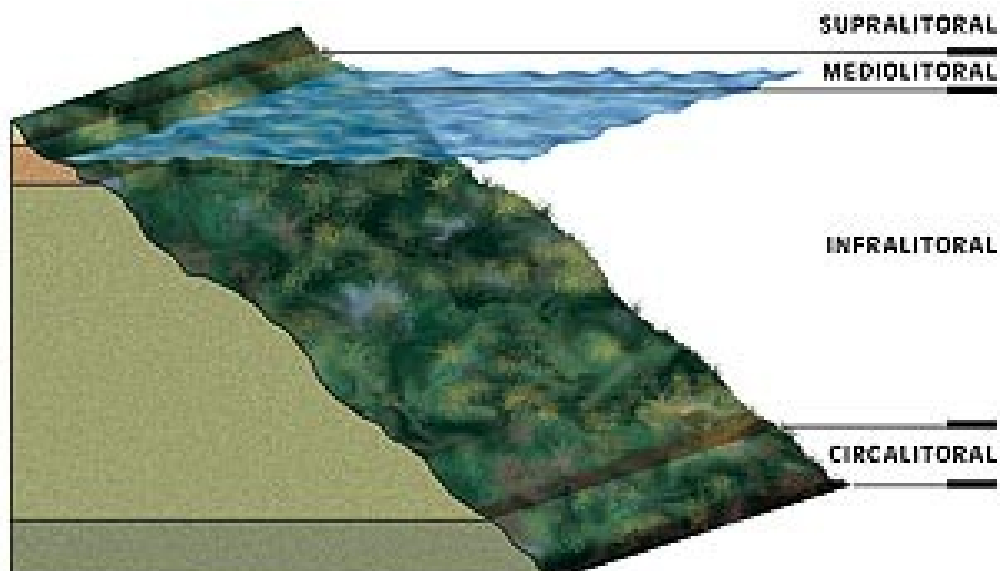
ZONACIÓ DEL LITORAL ROCÓS

El pis Supralitoral: S'entén com la franja que roman emergida tot i que està influenciada pel mar. Poden formar-se xicotetes basses a causa de les esquitxades de les ones.

El pis Medi-litoral: En esta franja es troben els organismes adaptats a resistir el xoc de les ones i els canvis de mareas, a la Mediterrània és una àrea molt estreta perquè és un mar micro-mareal.

El pis Infralitoral: És la franja litoral que es troba permanentment submergida.

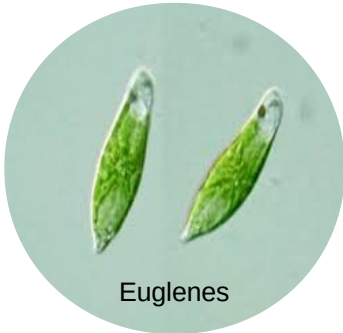
El pis Circalitoral: Abasta el límit on es troben algues fotòfiles fins on es poden trobar algues esciòfiles pluricel·lulars.

Imatge presa de Google Imatges

PIS SUPRALITORAL

Franja litoral que mai queda submergida, s'humecta per les esquitxades de les ones. Els clots que es formen per l'esquitxada del mar poden albergar xicotetes algues unicel·lulars. Aquestes algues s'anomenen **fitoplàncton** i viuen flotant a la superfície del mar.

Euglenes

Dinoflagelats

Criptomonadals

Les espècies que habiten aquesta franja resisteixen condicions molt dures de **dessecació**, canvis de **temperatura** i **salinitat**. Estos organismes han adaptat els seus cossos i el seu comportament per resistir: els canvis de **temperatura**; la pèrdua d'aigua per **evaporació**; el **xoc** de les ones. Les seues petxines els permet retenir l'aigua en condicions de forta irradiació, i en agrupar-se aconseguixen major resistència a l'impacte de les onades.

Melarhaphe neritoides

Nodiolittorina punctata

Chthamalus stellatus

PIS MEDI-LITORAL

Franja condicionada pel constant vaivé de les ones i les marees, es generen comunitats molt diverse.

Algues
filamentoses

Risoella verruculosa

Ralfsia verrucosa

Les algues calcàries utilitzen el CO_2 dissolt per a formar els seus esquelets de CaCO_3 .

Algues calcàries
arbustives

Padina spp.

Ellisolandia elongata

Jania rubens

Imatges preses de Google Imatges

Algues calcàries
incrustants

Neogoniolithon brassica-florida

Lithophyllum byssoides

Lithophyllum incrunstans

Dins del grup de *Patellidae* (pegellides) cal destacar ***Rotula ferruginea***. És una espècie endèmica del Mediterrani occidental que es troba en **perill d'extinció**. Per a la seua protecció a Espanya s'ha elaborat una **Estratègia Nacional de Conservació**.

Rotula ferruginea

Patella rustica

Acanthochitona fascicularis

Malgrat la seua semblança amb les pegellides els Quitons (o poliplacòfors) pertanyen a una classe diferent.

Les actínies (o anemones), pertanyen al mateix filo que les meduses, en la imatge veiem una de les més comunes de l'intermareal rocós, la **tomaca de mar**. (*Actinia equina*)

Crustacis

Palaemon elegans

Eriphia verrucosa

PIS INFRALITORAL

La comunitat que creix en este ambient està molt condicionada per les característiques locals i l'estacionalitat. Es caracteritzen per una estratificació vertical conseqüent de les variacions hidrodinàmiques.

Cystoseira és un gènere d'algues marrons, de l'ordre Fucales. Es caracteritza per presentar **aerocists** (vesícules d'aire) que mantenen l'alga erecta.

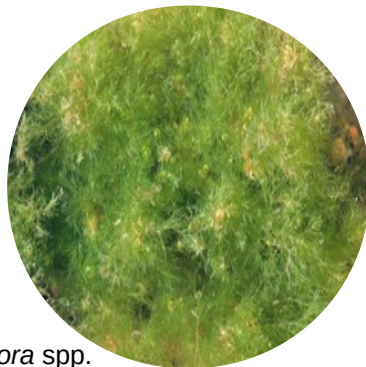
Es tracta d'un gènere molt sensible a la contaminació i s'utilitza com a **indicador del bon estat de les aigües**. Les 5 espècies que habiten el Mediterrani **estan protegides**.

Cystoseira mediterranea

Gelidium spp.

Cladofora spp.

Les espècies en Cladofora són difícils de classificar per la gran variabilitat del seu aspecte, influeixen l'hàbitat, l'edat i les condicions ambientals.

Lithophaga lithophaga

EL DÀTIL DE MAR, EN PERILL D'EXTINCIÓ!

El dàtil de mar habita en forats de la roca calcària que ell mateix perfora amb secrecions d'àcids i moviments rotatoris de la seua petxina. És una espècie de creixement lent i molt longeva, aconseguint edats superiors als 50 anys. Es tracta d'un enginyer del litoral, i després de la seua mort, els orificis en la roca proporcionen refugi a multitud d'organismes.

L'obtenció d'este bivalve és molt nociva, el trencament de la roca amb la conseqüent destrucció de la fauna i flora associada, és l'única forma d'extracció. El dàtil de mar requereix hui dia una total protecció, les seues poblacions estan molt minvades i sembla difícil que puguin recuperar-se.

© Jordi Regàs

Aquest foraminífer de color rosat (*Miniacina miniacea*) habita el sotabosc marí, és recurrent en les fulles de *Posidonia oceanica* però també és capaç d'entapissar la roca. En morir és arrossegat cap a les platges i en alguns casos pot donar-li a l'arena un lleu to rosa.

LES PRADES MARINES

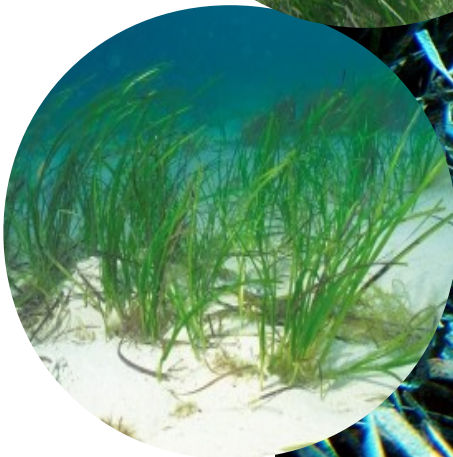
Les fanerògames marines, són un grup de **plantes** amb una distribució molt restringida que compleixen una funció ecològica imprescindible:

- Actuen com a **substrat** i així creen un ecosistema ajustat a elles.
- **Fixen l'arena** i així durant els temporals aquesta no es perd.
- Actuen com a **protecció** per als juvenils i alevins de molts peixos.

Cymodocea nodosa

Zostera noltii

Posidonia oceanica

RESUMEN DE LA REGULACIÓ I INFORMACIÓ A VISITANTS DE LA COVA TALLADA. ESTIU 2019

En els últims anys l'increment massiu de visitants a la Cova Tallada ha provocat accidents, rescats, increment de residus i afecció als ecosistemes tant als de la costa com als marins en esta zona.

Per tal de preservar els valors ambientals i culturals així com millorar la seguretat i les condicions de la visita a la Cova Tallada, es va regular per resolució del 10 de juny l'accés a la Cova Tallada, entre el 15 de juny i el 30 setembre de 2019.

Atenció i control de visitants de la Cova Tallada al Carrer Via Làctia (Dénia)

Així doncs, al mes de juny, es va posar en marxa un web de reserva prèvia per a la visita a la qual s'accedia des de la pàgina web del Montgó.

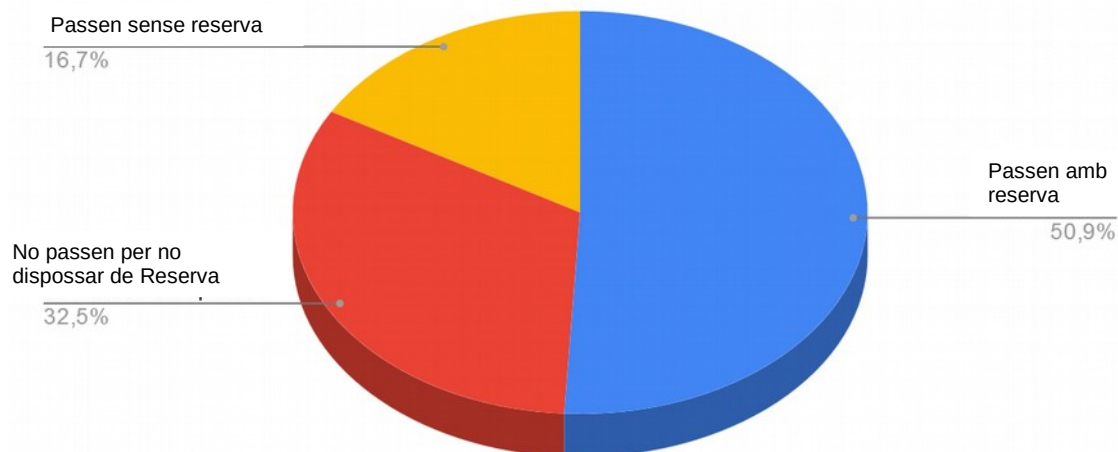
Es va instal·lar un lloc desmuntable a l'inici de la senda, al carrer de la Via Làctea que va atendre un informador, contractat pel Parc Natural. Durant aquest període, a més d'informar sobre el Montgó en general, es controlava que les persones que accediren a la Cova portaren la reserva prèvia, s'informava del procediment de reserva i s'aconsellava sobre les condicions del trajecte amb l'objectiu de minimitzar riscos i dissuadir persones que no tingueren les condicions físiques necessàries per realitzar-lo.

Es va comptar amb la inestimable col·laboració dels agents de l'autoritat: Policia de la Generalitat, Policia Local de Dénia i Agents Mediambientals, els quals van garantir el compliment de la normativa realitzant visites freqüents. Ens informen que s'han dut a terme diverses denúncies i conminaments a visitants i empreses de caiacs.

En les següents gràfiques es resumeixen les dades d'atenció a visitants i tipologia dels mateixos en este període.

RESUM DE LA REGULACIÓ I INFORMACIÓ A VISITANTS DE LA COVA TALLADA. ESTIU 2019. GRÀFIQUES

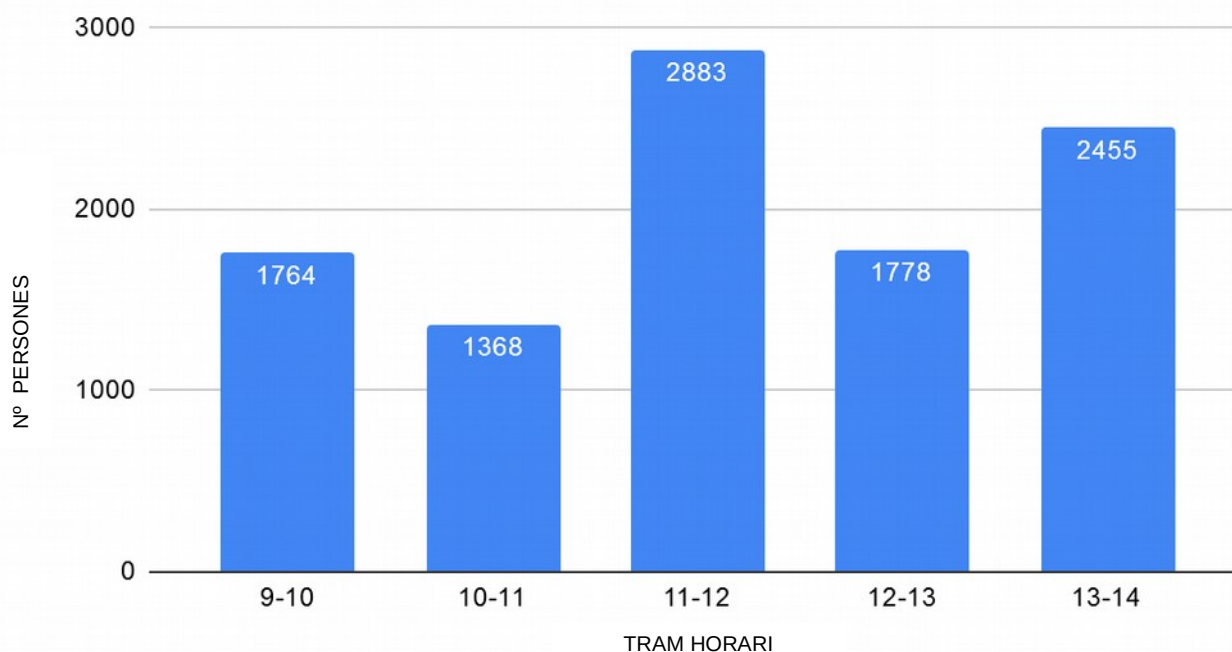
TIPOLOGIA DE VISITANTS ATESES

El punt d'informació es va instal·lar a l'inici de la senda, al final del carrer de la Via Làctea.

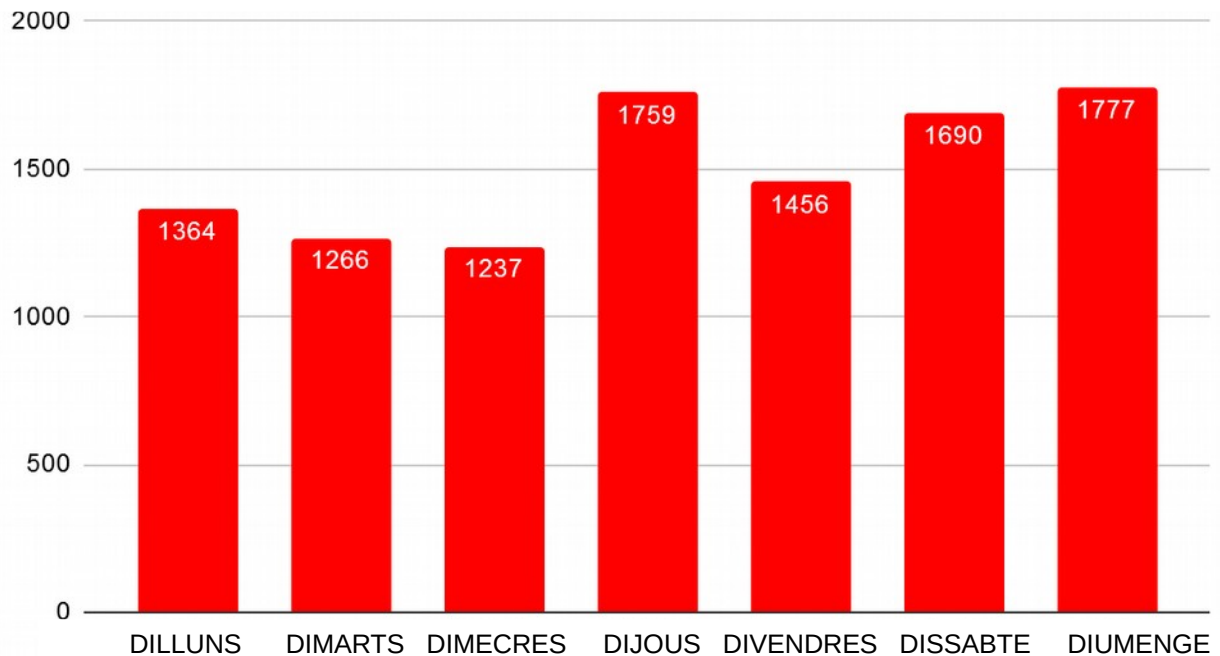
*D'un total de **10.249 persones ateses**, aproximadament la meitat comptaven amb reserva prèvia. Un 16,7% van accedir a la Cova sense tenir reserva, tot i haver estat informats que podien ser sancionats.*

N.º DE PERSONES FRONT A TRAM HORARI

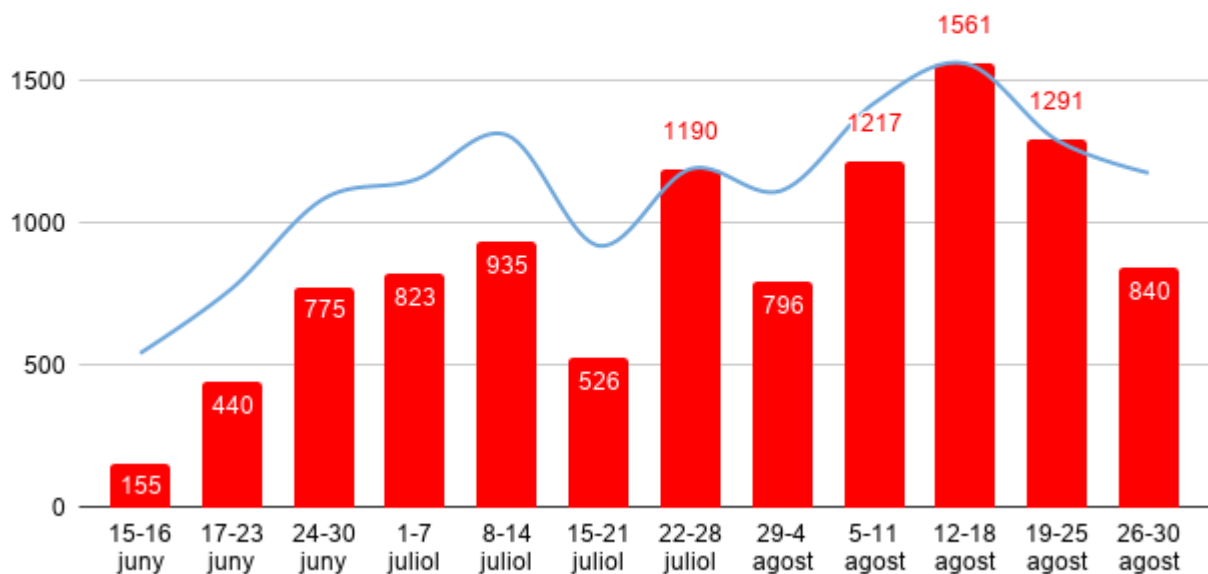
L'horari d'atenció del punt d'informació va ser de 9,00 a 14,00 h. La màxima afluència de visitants es va donar entre les 11,00 i les 12,00 hores.

TOTAL PERSONES ATESES PER DIES DE LA SETMANA

Dijous i diumenges van ser els dies de la setmana amb més atenció al visitant.

PERSONES ATESES PER SETMANES

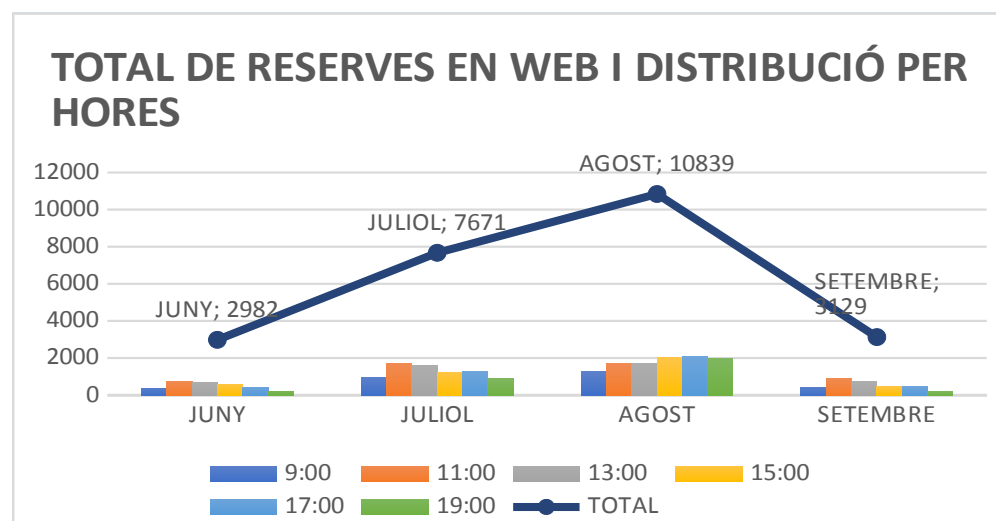
Columnes roges, nombre total de persones ateses. Línia blava, estimació del nombre de visitants (incloent dies sense atenció).

RESUM DE LES RESERVES TELEMÀTIQUES PER ACCEDIR A LA COVA TALLADA

Les següents tables i gràfiques recullen les dades de reserves realitzades per visitants, per tal d'obtenir el permís necessari per visitar la Cova Tallada, en el període del 15 de juny al 30 de setembre.

Nº de Reserves per tram horari i per mesos					
HORARI	JUNY	JULIOL	AGOST	SETEMBRE	TOTAL
9:00	360	978	1288	405	3031
11:00	744	1701	1734	876	5055
13:00	693	1593	1732	736	4754
15:00	553	1235	2041	450	4279
17:00	425	1279	2093	491	4288
19:00	207	885	1951	171	3214
TOTAL	2982	7671	10839	3129	24621

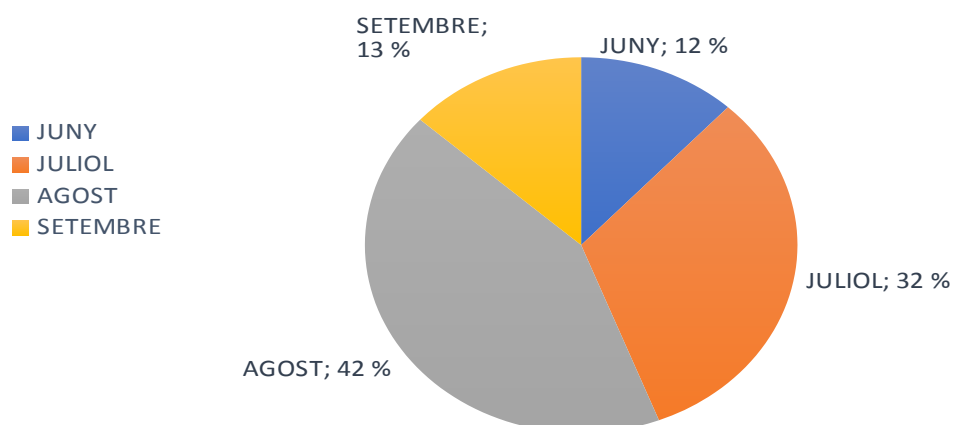
S'han fet un total de **24.621 reserves**. Cal tenir en compte que el sistema permetia que una persona reservara fins 5 places per a la visita.

En esta gràfica es pot veure l'evolució de les reserves per web. Destaca el mes d'agost amb 10.839 reserves i juliol amb 7.671.

En percentatges, es veu com destaquen juliol i agost. Cal considerar que a juny sols es feren reserves del dia 15 al dia 30, mentre que setembre recull el mes sencer.

Percentatge de reserves en web per mesos

CAMPANYES D'ESTIU.

Les campanyes que s'han dut a terme en el trimestre han estat les següents.

- " LA RESERVA MARINA EN CAIAC " amb 38 participants i en la qual es va implicar a diverses empreses de turisme d'aventura de la zona, amb l'objectiu de formar-los en bones pràctiques ambientals i turisme sostenible.
- " EL TRESOR DEL CAP DE SANT ANTONI " visita interpretativa en col·laboració amb l'empresa certificada amb la " Marca Parcs ", en què han participat 220 persones.
- " ELS ÍBERS AL MONTGÓ. ELS ALBORS DE LA CIVILITZACIÓ ", excursió per jaciments arqueològics dins de la campanya " Patrimoni Etnogràfic. L'herència d'un poble ", en què van participar 28 persones.

ACTIVITATS AMB CENTRES EDUCATIUS

En període de vacances escolars solen visitar-nos grups organitzats per escoles d'estiu de la zona. Estos mesos hem desenvolupat diferents activitats educatives amb 110 xiquets entre 4 i 14 anys d'edat, tant al centre d'interpretació del Parc com en desplaçaments a altres pobles de l'àrea d'influència del Parc.

MANTENIMENT I CONSERVACIÓ

DELIMITACIÓ I INSTAL·LACIÓ D'UNA SENDA I ADEQUACIÓ D'UN MIRADOR AL CAP DE SANT ANTONI

Després de l'incendi de 2014, la zona del Cap de Sant Antoni presenta una coberta vegetal molt pobre, el que ha portat al fet que multitud de visitants s'aventuren per tota la zona amb intenció d'apropar-se als penya-segats, obrint així moltes sendes i generant un problema d'erosió important a la zona de la microreserva de flora. Per evitar possibles accidents i millorar la recuperació vegetal, la brigada de manteniment ha delimitat una senda que finalitza en un mirador habilitat en aquesta zona.

RECOLLIDA DE LLAVOR DE BOIX I SEGUIMENT DE LA POSSIBLE PLAGA DE CYDALIMA: En col·laboració amb l'Equip d'Educació Ambiental, es realitzen prospeccions periòdiques al Barranc de l'Emboixar.

MANTENIMENT DE SENDERS.

Treballs que garanteixen el bon estat de camins i sendes del parc

ALTRES TREBALLS

- Seguiment de *Rodolia cardinalis* sobre *Medicago citrina* a els Coves Santes i l'Illot de la Mona.
- Reparació de la teulada de l'Àrea Recreativa
- Manteniment del Centre d'Interpretació.
- Eliminació de senders secundaris.

...i molt més:

Continuem obrint aquestes pàgines a qualsevol que vulga aportar la seua pedreta per a "entre tots, fer marge", de manera que puguen fer-nos arribar fotos, articles, correccions, col·laboracions... En definitiva, volem que este butlletí siga un lloc de trobada entre el personal que treballa al Parc i els visitants, propietaris, veïns, etc.

Per tal de fer-nos arribar el que vos agradaria que publicarem en estes pàgines trimestrals, podeu enviar un correu electrònic a l'adreça:

[*parque_montgo@gva.es*](mailto:parque_montgo@gva.es)

I si volen participar de les nostres activitats organitzades, i conèixer un poc més el "vell Montgó", els convidem a que visiten la nostra pàgina web:

[**http://www.parquesnaturales.gva.es/ca/web/pn-el-montgo**](http://www.parquesnaturales.gva.es/ca/web/pn-el-montgo)

Redacció: Equip Tècnic de la Unitat de Gestió del Parc Natural del Montgó i de la Marjal de Pego-Oliva

Generalitat Valenciana

Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural

Camí de Sant Joan nº1. Finca del Bosc de Diana.

C.P.:03700. Dénia. Alicante.

Telf.: 966 467 155 / 679 196 461 / 679 195 227

e-mail: parque_montgo@gva.es / parque_pegooliva@gva.es

web: <http://parquesnaturales.gva.es>

**GENERALITAT
VALENCIANA**

parc natural
del montgó

